

In denzelfden zin, als straks reeds gezegd is, hebben wij hoog te waardeeren de inderdaad verrassende spoed waarmede de statistiek over het verlopen jaar 1902 al reeds met 9 maanden goed en wel voor ons open ligt; dat met andere woorden de oude definitie der statistiek als de *tegenwoordige staat van zaken* daarop eer dan tot dusverre mogelijk scheen, past.

Zij onderscheidt zich daardoor van de *geschiedenis* in den gebruikelijken zin des woords en ontgaat zeker voor een deel onvermijdelijke onvolkomenheden die der *geschiedenis* van oudsher aankleven en bij keizerlijk besluit en bij traditie als *natuurlijk* worden aangenomen kinderen zonder vader hebben onder de levenloos aangegeven nog steeds de grootere sterfte; wij kennen die er aan toe, doch kunnen ze niet doen accepteren als onveranderlijke grootheid. De cijfers voor de rubrieken der doodsoorzaken zijn begrijpelijkerwijze en gelukkig nog wat klein, maar toch niet te versmaden als deelen van seriën.

Voor een gemeente zoo volkrijk als de hoofdstad geeft reeds de verzameling van een enkel jaar een ook voor de berekening op het inwonertal van 1000 bijna geheel betrouwbare uitkomst. Het zij mij vergund op de louter toevallige, maar toch hoogst aangename bijzonderheid te wijzen, die wellicht ook anderen niet is ontgaan, maar die ik nergens vermeld zag, dat ongeveer in de laatste vier jaren als regel gelden kan het feit, namelijk voor de *weeksterfte* dat de absolute cijfers der sterfte in haar geheel en dus ook in haar onderdeelen naar de onderscheiden ziekten dezelfde zijn als die der op 10000 inwoners per jaar berekende verhoudingscijfers.

J. ZEEMAN.

INGEZONDEN.

DE HOMOEOPATHIE ONWETENSCHAPPELIJK ?

In antwoord op mijn schrijven in n°. 16 van dit *Tijdschrift* schrijft Prof. STRAUB o. a.

„Men heeft slechts bezwaar tegen de opvatting dat slechts door dezen regel opgespoorde geneesmiddelen van waarde zouden zijn. Indien deze opvatting bij de homoeopathie niet mocht bestaan, zou ik het woord *stelsel* mogen terugnemen, maar dan vervalt ook het exclusieve standpunt waaraan de homoeopathie haar invloed op het publiek ontleent”.

Ik kan gerust verklaren dat deze opvatting niet bestaat en dus spreken van de homoeopathie als een methode, waarvan de regel *sim. sim. cur.* de hoofdzaak is. Of daarmede de verhouding van de homoeopathie tot het publiek verandert, is hier niet van belang; het doel was alleen het exclusieve standpunt dat de homoeopathen gedwongen zijn geworden in te nemen ten opzichte hunner ambtgenooten nader toe te lichten en zoo mogelijk de professie er toe te brengen hen als speciale pharmacotherapeuten te erkennen. De homoeopathen hebben nooit hun isolement begeerd en betreuren dit veeleer.

Nog een kort antwoord zij mij vergund op wat Prof. STRAUB schrijft in n°. 17.

„Indien ik een wetenschappelijken grondslag der homoeopathie erkennen kon, dan zou ik de vertegenwoordigers der „officieele” geneeskunde sommeeren de homoeopathie in hun leer op te nemen”.

Die wetenschappelijke grondslag is de vaste bodem der *empirie* en waar de homoeopathie aanwendt middelen, die praedilectie hebben voor de direct geaffecteerde organen, volgt zij een *rationeelen* weg.

In wetenschappelijken zin is zij dus vele andere methoden vooruit.

Het is een wel onbetwiste verdienste harer aanhangers, die zij bovenal studie hebben gemaakt van de fijnere nuanceeringen der artsenerkingen, die bij experimenten op het dier of niet bestaan of niet kunnen worden waargenomen. Individualisatie anders niet veel meer dan een woord, komt hier tot haar recht.

Het zóó verkregen *artsenijbeeld* van een middel vertoont een *merkwaardige* overeenkomst met het *ziektebeeld* waarvoor het middel is gebleken werkzaam te zijn.

Men zal mij zeggen dat dit juist moet worden aangetoond. Ik zal een paar voorbeelden noemen.

Het *kwik* grijpt dezelfde weefsels aan als de syphilis en brengt daarin veranderingen, teweeg, die van syphilitische nauwelijks zijn te onderscheiden.

Het *chinine* maakt dezelfde vergiftigingsverschijnselen als het malariagif.

De *braaknoot* is bijna een specifiek middel te noemen voor sommige vormen van migraine die met braken gepaard gaan.

De *Ipecacuanhawortel* is een goed middel bij vele vormen van darmcatarrh en bij bronchopneumoniën.

De wetenschappelijke grond der *kleine doses* ligt in de wet van ARNDT en in de wet van RITTER-VALLI, welke laatste ons de meerdere gevoeligheid der zieke cel tegenover prikkels heeft leeren kennen; welke meerdere gevoeligheid de rookers onder de medici wel aan hun eigen pharynx-slijmvlies zullen hebben ondervonden.

Utrecht, 3 Nov. 1903.

A. DE GROOT.

Ik vermoed dat de homoeo-therapeuten met de verklaringen van den Heer DE GROOT niet zeer ingenomen zullen zijn. Hij accepteert den grondregel der homoeo-therapie slechts voor zooverre hij door de empirie bevestigd wordt en hij verwerpt de door andere ervaringen verkregen middelen niet. Dan is er echter van de geheele leer, die zich toch tegenover de „school” plaatsen wil, niets meer over, dat haar op zulk een bijzonder standpunt recht geeft. Elk practicus heeft een stel geneesmiddelen, waaraan hij waarde hecht en waarmede hij veel meent te bereiken, terwijl toch zijn buurman het zonder die middelen doet. Maar hij kondigt dat niet aan.

De homoeo-therapie dankt haar invloed op het publiek aan haar exclusief standpunt, aan haar isolement. Indien daar in de leer geen reden voor is, dan zou het goed zijn dit meer algemeen bekend te maken.

Ten slotte de opmerking dat met de door den Heer DE GROOT gegeven

„voorbeelden” niets wordt „aangetoond”. Ik zou die voorbeelden gaarne nader uitgewerkt willen zien. Voorshands komt het mij voor dat de beweerde overeenstemming van verschijnselen slechts bij oppervlakkige observatie blijft bestaan.

Is dat de empirie, welke de waarde van den grondregel moet toetsen?

M. STRAUB.

BERICHTEN.

Wetten, Besluiten, Officieele verslagen, enz.

De *Nederlandsche Staats-Courant* van Zaterdag 31 October 1903, n°. 255 bevat het verslag aan den Minister van Binnenlandsche Zaken van Dr. G. VAN RIJNBERK omtrent de onderzoekingen door hem gedurende de maanden Mei, Juni, Juli en Augustus 1903 verricht in het Zoölogisch Station te Napels. Deze onderzoekingen hadden ten doel rangschikking, vorm, uitbreiding en functie der dermatomen te leeren kennen bij een haaisoort (*Seyllium Catulus*). Schrijver komt na de mededeeling zijner proeven tot de volgende conclusies: 1°. De achterwortels van het ruggemerg verzorgen de gevoeligheid in onafgebroken, series-gewijze gerangschikte huidvelden. 2°. Anatomisch zoowel als physiologisch is de vorm dezer huidvelden die van een regelmatig gerekt trapezium, welks smallere basis aan de dorsale en welks bredere basis aan de ventrale middellijn aanligt. 3°. De kernvelden verschillen niet van vorm en in gunstige gevallen, althans in uitbreiding, slechts zeer weinig van de wortelvelden. 4°. De antero-posterieure overdekkingen der kernvelden bereiken aan de dorsale middellijn ongeveer de halve breedte derzelfden; aan de ventrale middellijn zijn zij belangrijk grooter. 5°. De gevoeligheid schijnt in het ventrale deel van het wortelveld minstens even sterk te zijn als in het dorsale.

BUITENLAND.

NEW-YORK. — **Geneeskundig onderwijs.** Door 154 lichamen kan in de Vereenigde Staten de titel van medicinae doctor worden verleend, waarvan 7 te New-York (1 op de 500.000 inwoners) en 14 te Chicago (1 op de 107000 inwoners). Daaronder zijn 19 homoeopathische, 10 eklektische en 3 natuurgeneeskundige „colleges” en 1 „nationaal geneeskundig”. Verder zijn er 3 propaedeutische scholen. Er studeerden den 3den Juli van dit jaar 27615 „jongelui”, waarvan 1498, als zijnde homoeopaten, te eeniger tijd voor een professoraat aan een Nederlandsche Rijks-universiteit in aanmerking kunnen komen. Hun aantal bedroeg voor twee jaren 1681; dat der „allopathen” is sedert 1901 met 1024 toegenomen. Het aantal promoties bedroeg in de beide afgelopen jaren resp. 4939 en 5698. Merkwaardig en verblijvend is het, dat de school te Baltimore, die zeer strenge toelatingseischen stelt, haar leerlingental het meest zag toenemen. De studenten verlangen meer en meer een degelijke opleiding en de colleges zijn genoodzaakt, hun onderwijs tot een hooger peil te brengen (*Lancet*).